

Procedureregeling open access voor het publiceren van korte wetenschappelijke werken door UT-medewerkers

Artikel 25fa van de Nederlandse auteurswet (hierna: Aw) geeft onderzoekers het recht om kort wetenschappelijk werk binnen redelijke termijn 'om niet' te delen. Om de uitoefening van dit recht te faciliteren hebben de Universiteiten van Nederland (UNL) als onderdeel van het Nationaal Programma Open Science (NPOS) in 2019 een succesvolle pilot uitgevoerd. Deelnemende onderzoekers verleenden daarbij toestemming aan universiteiten om kort wetenschappelijk werk te delen.

Bij de evaluatie van de pilot bleek de efficiëntie van de administratieve processen rond het verlenen van toestemming door onderzoekers (middels een tweezijdige, papieren licentie) opschaling in de weg te staan. De oplossing is gevonden in het omzetten van de 'opt-in' aanpak in een procedureregeling van stilzwijgende licentie met de mogelijkheid tot een 'opt-out'.

De universiteiten garanderen aan deelnemende onderzoekers dat bij een juridisch geschil met een uitgever de universiteit als werkgever alle eventuele kosten voor haar rekening zou nemen. Op UNL-niveau spraken de universiteiten af dit juridisch risico gezamenlijk te delen.

Overwegende dat:

- de Universiteit Twente het belang onderschrijft van Open Access, daarbij het beleid volgend van de Nederlandse overheid zoals vastgelegd in de brief van de Staatssecretaris van OCW van 15 november 2013¹;
- Artikel 25fa Aw onderzoekers het recht geeft om kort wetenschappelijk werk binnen redelijke termijn 'om niet' te delen;
- de Universiteit er belang bij heeft dat wetenschappelijke output van haar Werknemers goed te vinden is en met het oog op goed werkgeverschap wil faciliteren dat Werknemers optimaal gebruik kunnen maken van hun recht op grond van artikel 25fa Aw;
- de Universiteit ten behoeve van het vorenstaande van haar Werknemers een stilzwijgende niet-exclusieve licentie verlangt;

besluit Het College van Bestuur van de Universiteit Twente de navolgende Procedureregeling (hierna: procedureregeling) vast te stellen per 20 december 2021.

¹ Brief van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Sander Dekker (15 november 2013). Kamerstuk 31288, nr. 354. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-31288-354.html>

1. Definities

Voor de toepassing van hetgeen bij of krachtens deze procedureregeling is bepaald, wordt verstaan onder:

Open Access: het zonder beperkingen beschikbaar stellen van wetenschappelijke verwezenlijkingen (hierna: publicaties), in het bijzonder het vrij toegankelijk en gratis online beschikbaar stellen ervan.

Korte Publicatie: Het bibliografisch naspeurbare deel van alle korte vormen van overdracht van de uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek in de vorm van een onzelfstandige publicatie d.w.z. voor de categorieën uit de KUOZ-publicatietypen² 'refereed' of 'non-refereed' artikel in een tijdschrift, boekdeel, of 'refereed of non-refereed' congrespublicatie. Dit betreft niet alleen gedrukte maar ook elektronische publicaties.

Werknemer: degene die een dienstverband heeft of heeft gehad met de Universiteit.

Repository: een database die informatie in verschillende vorm (bijv. tekst, datasets, beeld of geluid) kan bevatten, hier bedoeld als de daartoe ingerichte database van de Universiteit waarin de onderzoeksoutput van de Universiteit wordt opgeslagen, beheerd en bewaard.

De Universiteit: de Universiteit Twente (UT).

2. Achtergrond en Juridisch kader

2.1 Art. 25 fa luidt als volgt:

De maker van een kort werk van wetenschap waarvoor het onderzoek geheel of gedeeltelijk met Nederlandse publieke middelen is bekostigd, heeft het recht om dat werk na verloop van een redelijke termijn na de eerste openbaarmaking ervan, om niet beschikbaar te stellen voor het publiek, mits de bron van de eerste openbaarmaking daarbij op duidelijke wijze wordt vermeld.

2.2 Artikel 1.8 van de CAO Nederlandse Universiteiten (CAO NU) luidt:

Artikel 1.8 Algemeen 1. De werkgever is verplicht al datgene te doen en na te laten, wat een goed werkgever in gelijke omstandigheden behoort te doen en na te laten. 2. De werknemer is gehouden zijn functie naar zijn beste vermogen uit te oefenen, zich te gedragen als een goed werknemer en te handelen naar de aanwijzingen door of vanwege de werkgever gegeven. 3. Van de werknemer wordt verwacht dat hij bij de uitoefening van zijn functie en in zijn persoonlijk en gemeenschappelijk optreden naar buiten, naar vermogen in de geest van de doelstelling van de universiteit te werk gaat.

2.3 Artikel 1.20 van de CAO NU luidt:

1. De werknemer is verplicht zich te houden aan hetgeen door de werkgever, met inachtneming van wettelijke bepalingen, in redelijkheid wordt bepaald ten aanzien van het octrooirecht, het databankenrecht, het kwekersrecht, het tekeningen- en modellenrecht, het merkenrecht en het auteursrecht.

² Conform de definitieafspraken in de Kengetallen Universitair Onderzoek (KUOZ):

https://vsnu.nl/files/documenten/Feiten_en_Cijfers/VSNU_Definitieafspraken_onderzoeksinzet_en_output_KUOZ.PDF.

3. *Reikwijdte procedureregeling*

3.1. De Werknemer heeft als onderzoeker het recht om gebruik te maken van artikel 25fa Aw om op die manier zijn Korte Publicaties na een redelijke termijn open access beschikbaar te maken. De Universiteit wil met het oog op goed werkgeverschap faciliteren dat onderzoekers gebruik maken van dit recht. Deze procedureregeling maakt het mogelijk om dit met stilzwijgende instemming te doen, zonder dat de Werknemer daarvoor zelf in actie hoeft te komen. Deze procedureregeling bevat een opt-out-mogelijkheid en een vangnetbepaling. Nadere uitleg is beschikbaar op de website van de Universiteit.

4. *Openbaarmaking van Korte Publicaties via de institutionele repository van de Universiteit*

4.1 De Werkgever faciliteert dat op basis van een stilzwijgende licentie Korte Publicaties openbaar gemaakt worden via de institutionele repository.

4.2 De Universiteit heeft het niet-exclusief recht om elke Korte Publicatie, die Werknemer in dienst van de Universiteit heeft gemaakt en die voldoet aan de voorwaarden zoals omschreven in artikel 25fa Aw, om niet publiek beschikbaar te stellen via de institutionele repository. Het uitgangspunt is dat de Werknemer hiermee instemt.

4.3 De Universiteit heeft tevens het niet-exclusief recht om alle toekomstige Korte Publicaties van Werknemer die worden gepubliceerd gedurende het dienstverband met de Universiteit en die voldoen aan de voorwaarden, zoals omschreven in artikel 25fa Aw, om niet beschikbaar te stellen voor het publiek via de institutionele repository. Het uitgangspunt is dat de Werknemer hiermee instemt.

5. *Opt-out*

5.1 De Werknemer heeft het recht voor elke afzonderlijke Korte Publicatie een opt-out aan te vragen voor deze beschikbaarstelling.

5.2 De Universiteit zal zorgdragen dat de procedure voor de opt-out-aanvraag op de website van de Universiteit te vinden is.

5.3 Wanneer een opt-out een publicatie met meerdere UT-auteurs betreft, zal de Universiteit persoonsgegevens van Werknemer verwerken, waaronder in elk geval achternaam, voorletter(s), en faculteit/afdeling, om de overige UT-auteurs van de publicatie te informeren over de opt-out.

6. *Garanties en verplichtingen*

6.1 De Werknemer garandeert de Universiteit maker of één van de makers te zijn van de Korte Publicatie en daarmee bevoegd te zijn deze instemming te verlenen.

6.2 De Universiteit garandeert de Werknemer dat bij elke claim door derden tegen de Werknemer die het gevolg is van deze procedureregeling de Universiteit de Werknemer juridisch en financieel zal steunen. De Universiteit zal zorgen voor juridische bijstand op initiatief en kosten van de Universiteit. De Universiteit zal eventuele door de Werknemer te betalen kosten, boetebedingen of schadevergoedingen, die het gevolg zijn van publiek beschikbaar te stellen van de Korte Publicatie in het kader van artikel 25fa Auteurswet, volledig vergoeden. Het vorengaande geldt niet in het geval van opzet of grove schuld van De Werknemer.

6.3 De Universiteit zal de Korte Publicatie niet eerder publiek beschikbaar maken dan zes maanden na eerste openbaarmaking.

6.4 De Universiteit zal te allen tijde de bron van de eerste openbaarmaking van de Korte Publicatie op duidelijke wijze vermelden.

6.5 De Universiteit en Werknemer zullen elkaar onmiddellijk op de hoogte stellen indien zij inbreuken op de Korte Publicatie(s) vaststellen of indien een derde aanspraak maakt op de Korte Publicatie(s), of stelt dat één of meer Korte Publicaties inbreuk maken op zijn rechten.

7. *Terugwerkende kracht*

7.1 Deze procedureregeling geldt met terugwerkende kracht voor Korte Publicaties vervaardigd voor de datum van inwerkingtreding van deze procedureregeling.

7.2 Deze procedureregeling geldt ook voor Werknemers, die voorafgaand aan de datum inwerkingtreding een dienstverband bij de Universiteit hadden, met betrekking tot Korte Publicaties die tijdens dit dienstverband zijn gepubliceerd. In dit geval dient vastgesteld te worden dat de Werknemer in kennis is gesteld van deze procedureregeling en de mogelijkheid van een opt-out.

8. *Vangnetbepaling*

In alle gevallen waar deze procedureregeling niet voorziet beslist het College van Bestuur van de Universiteit, waarbij de belangen van alle betrokkenen worden afgewogen.

9. *Citeertitel*

Deze procedureregeling wordt aangeduid met “Procedureregeling Open Access” en treedt in werking op 20 december 2021 na vaststelling door het College van Bestuur op 20 december 2021.

10. *Contactgegevens*

Voor vragen over de inhoud van deze procedureregeling, over Open Access en de tenuitvoerlegging van de procedureregeling kan contact worden opgenomen met open-access@utwente.nl (Universiteitsbibliotheek).

11. *Tabel met publicatietypen volgens indeling KUOZ (Kengetallen Universitair Onderzoek).*

Onderzoekoutput (publicaties en onderzoeksactiviteiten) worden op basis van doel en beoogde doelgroep ingedeeld in drie hoofdclassificaties waarbinnen KUOZ-typen worden onderscheiden. De KUOZ-typen kunnen verfijnd worden tot subtypen, voor zover onderscheiden binnen het eigen onderzoeksinformatie-systeem (CRIS) van de Universiteit.

In onderstaande tabel staan deze onderscheiden KUOZ-typen, zoals die worden gehanteerd in het CRIS en het daaraan gekoppelde repository, met daarbij aangegeven of zij al dan niet vallen onder Art. 25fa Aw.

SEP: Standaard EvaluatieProtocol zoals vastgesteld door UNL, KNAW en NWO.

KUOZ type	1) Academic	2) Professional	3) Popular
a. 'Refereed' artikel in een tijdschrift	SEP 1a		
b. 'Non-refereed' artikel in een tijdschrift	SEP 1b	SEP 2	SEP 3
c. Boek	SEP 1c	SEP 2	SEP 3
d. Boekdeel	SEP 1d	SEP 2	SEP 3
e. Dissertatie (KUOZ: som 1+2; SEP: onderverdeeld in A + B)	SEP 1e		
f. Refereed Congrespublicatie	SEP 1f		
g. Non refereed Congrespublicatie	SEP 1f	SEP 2	SEP 3
h. Annotatie	SEP 1b	SEP 2	
i. Protocol	SEP 4	SEP 4	
j. Rapport	SEP 4	SEP 4	SEP 4
k. Octrooi (1e indiening)	SEP 2		
l. Boekbespreking	SEP 4	SEP 4	SEP 4
m. Inaugurele rede	SEP 4		
n. Congresbijdrage overige (abstr, poster)	SEP 4	SEP 4	SEP 4
o. Ontwerp	SEP 4	SEP 4	SEP 4
p. Database	SEP 4	SEP 4	SEP 4
q. Digitale of Visuele Producten	SEP 4	SEP 4	SEP 4
r. Optreden / uitvoering	SEP 4		
s. Software	SEP 4	SEP 4	SEP 4
t. Web publicatie	SEP 4	SEP 4	SEP 4
u. Overig	SEP 4	SEP 4	SEP 4
	Art. 25fa Aw van toepassing		
	Art. 25fa Aw niet van toepassing		
	Proefschriften bestaan soms uit een verzameling losse artikelen. Op deze artikelen kan Art. 25 Aw van toepassing zijn.		